

PRESENTACIÓ

La regeneració urbana de Ciutat Vella és una de les majors transformacions que ha viscut Barcelona des de la restauració democràtica. La perspectiva dels canvis que ara tenim, propera la celebració dels 20 anys d'ajuntaments democràtics a Espanya i a Catalunya, ens permet valorar la decidida aposta per la renovació del centre històric de la ciutat que es va fer en el seu moment i dels processos que estan en marxa. Perquè quan parlem de la transformació urbana de Ciutat Vella convé recordar que parlem d'un procés obert, dinàmic i constant, en el qual hi ha antigues necessitats i nous reptes pendents. La magnitud de les carències i els dèficits acumulats en el terreny de l'habitatge, els equipaments públics i l'urbanisme, els canvis demogràfics —en especial el progressiu envelliment de la població— més el declivi d'algunes de les funcions econòmiques del passat, havien provocat un important procés de degradació i crisi social del centre històric, dels barris que un dia havien estat la ciutat de Barcelona.

Per pagirar aquesta situació, la ciutat i el Districte han sabut tensionar, al llarg dels darrers quinze anys, totes les energies necessàries al voltant d'un pro-

jecte integral que busca la transformació del centre històric en el marc de les noves funcions i usos d'una ciutat moderna i canviant. D'una banda, l'actuació coordinada de les diferents administracions —estatal, autonòmica, local i també de la Comissió Europea— sota l'impuls de l'Ajuntament de Barcelona, ha permès dedicar uns recursos econòmics i materials en la regeneració de Ciutat Vella que han estat la concentració més intensiva de recursos en un espai i temps limitat que ha vist la ciutat darrerament. La cooperació entre el sector públic i el sector privat ha estat i és un altre dels factors d'èxit en els processos de regeneració, com es veu en les noves iniciatives econòmiques, comercials i en les operacions de rehabilitació. Finalment, i molt important, la participació dels veïns i veïnes del Districte, el compromís concret i quotidià de nombroses entitats socials i culturals dels quatre barris, per millorar les condicions de vida de la zona han estat i són un element clau per augmentar la cohesió social en el context d'aquests grans canvis.

Precisament, el número monogràfic que la revista Barcelona Societat dedica a la Ciutat Vella reflecteix aquest esperit de

renovació integral i global que ha presidit l'actuació al centre històric: una combinació d'actuacions urbanístiques, de renovació del parc d'habitatges, de creació d'infraestructures públiques, de promoció econòmica i de programes de benestar social. Els treballs que s'inclouen en aquest monogràfic pretenen donar una visió de conjunt d'aquest procés de canvi que està en marxa, i de les seves realitzacions.

Els treballs de demografia permeten veure l'evolució de la població al llarg d'aquest segle XX i valorar l'extraordinària importància dels canvis progressius que s'han anat produint. No fa encara mig segle, Ciutat Vella tenia 250.000 habitants i una densitat, per tant, molt superior a l'actual. Aquest treball es complementa amb un article dedicat a la immigració estrangera al Districte, que és un dels nous components que enriqueixen i renoven la nostra realitat urbana. Els treballs sobre Economia urbana i sobre la transformació de Ciutat Vella permeten disposar d'una visió general del procés de transformació, oferint informacions sobre els recursos esmerçats pel conjunt d'administracions i dades sobre les principals actuacions urbanísti-

ques i de creació i rehabilitació d'habitatge. Els programes dels Serveis Personals mereixen una importància especial per l'impacte que tenen en la millora de les condicions de vida. Així, s'inclou un estudi sistemàtic sobre l'estat de salut del Districte, un estudi del perfil dels usuaris dels Serveis Socials i un parell d'articles sobre els programes d'acció educativa i promoció esportiva a Ciutat Vella, que tenen el valor afegit de l'experiència concreta en el terreny. L'estudi sobre la seguretat urbana al Districte mostra l'evolució positiva i paral·lela a les polítiques iniciades al llarg d'aquests anys, en un

aspecte que ha estat i és de vital importància per a la qualitat de vida a Ciutat Vella.

La Tribuna d'aquest número està dedicada a un ampli treball de crítica i reflexió externa sobre les diferents etapes del procés de canvi a Ciutat Vella, que ofereix eines conceptuals per millorar la nostra capacitat d'anàlisi. Tots aquests treballs es complementen amb breus monografies sobre el moviment associatiu al Districte, la vitalitat cultural del centre històric o una àmplia recerca bibliogràfica sobre Ciutat Vella. Finalment, cal destacar dues eines de consulta: els

mapes d'equipaments municipals als quatre barris —Barceloneta, Gòtic, Raval i Casc Antic— i el Mapa d'actuacions més significatives que s'edita com a suplement. Tots aquests elements converteixen aquest número de Barcelona Societat en un instrument de gran utilitat. Una eina de documentació històrica, una eina de consulta per al treball, una eina que ofereix elements per a la reflexió i la crítica i una eina, en definitiva, que ens ajudarà en els debats sobre el futur de Ciutat Vella. 🔑

EULÀLIA VINTRÓ I CASTELLS

Presidenta de la Comissió de Benestar Social i Educació

JOAN FUSTER I SOBREPÈRE

Regidor del Districte de Ciutat Vella